

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. Quando quis interficit aggressorem, an liceat intendere mortem ejus,
ut medium ad sui defensionem? Ex p. 5. tr. 4. r. 16.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

infantis, vel claudi, ibi fortè constituti, sicut si fugienti amens quispian, vel ebrius se obliiceret, non teneretur cum certo vitæ periculo aliò desistere: sufficit igitur in tali casu vt eam circumspectionem adhibeat, quam pro tempore & loco potest ne noccat, quòd si læsio, vel mors sequuta fuerit, non censetur ab ipso intenta, sed solum permilla: nam vitur iure suo extreme sibi necessariò ea circumspectione, qua potest. Si tamen infans sine Baptismo esset mortuus, eo euentu lege charitatis teneretur potius se permittere occidi.

Sup. hac in tom. 9. tr. 13. Ref. 6. §. Nec obstat, post medium, à vest. docent etiam

4. Quoad secundum casum etiam affirmatiuam sententiam teneo cum Maldero in 2. 2. D. Thom. tr. 3. c. 1. dub. 12. vbi sic ait. Si inuasor tibi obiciat innocentem tanquam clypeum suum, vt post eum latitans impunè te interimat, & fugere non possis, non teneris mortem subire, sed putes inuasori & innocenti inferre eum moderamine te defendendo. Ita ille Rodriguez in summa tom. 1. c. 220. n. 7. & alij.

5. Non desinam etiam hic adnotare id quod docet Molina tract. 3. disp. 30. num. 9. & Baldellus tom. 1. lib. 3. disp. 26. n. 13. quòd si quis aggredietur aliquem iniuste, & alius se interponat, vt rixam dividat, & ille ad fugiendum ictum rixantis protegat se retro hunc mediatorem, & sic ille ictum excipiat, & moriatur, nullam culpam committeret, dummodo ille non fuerit author rixæ, nec moderamen excesserit, nec mediatorem per vim opposuerit ad ictum excipiendum, sed tota culpa & poena est referenda in alterum, qui inuasit.

RESOL. XIX.

Quando quis interficit aggressorem, an liceat intendere mortem eius, vt medium ad sui defensionem? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 16.

§. 1. Caietanus in 2. 2. q. 64. a. 7. Victoria in relect. de homicidio à n. 17. Bannez de iust. q. 64. art. 7. dub. 5. Syluius in 2. 2. q. 64. a. 7. paritur. 5. & alij negatiuam sententiam docent. Antonius verò Cordubensis lib. 1. q. 3. 8. Aragon. in 2. 2. q. 64. art. 7. asserunt licitum esse scienter occidere inuasorem, & id confusè velle quomodo, Deus, scit, sibi licitum esse, neque oportet considerare qua intentione actualiter fiat.

2. Sed deferendo has Metaphysicas, duo cum Molina de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 1. num. 4. posse aggressum per se intendere mortem aggressoris petendo ictu cor, aut iugulum aggressoris animo eum proferendi ac necandi, quando videt ita sibi esse necessarium ad tutè euadendum manus illius. Ratio namque quam confecimus ad probandum nostrum communè omnium asserum, sanè probat, posse velle ac intendere etiam mortem illius in sui defensionem conseruationemque suæ propriæ vitæ, tanquam in finem vteriorum, quando indicat mortem ad eum finem esse necessariam. Metaphysica verò, quam impugnamus, ad aliud non deseruit, quam ad morale doctrinam turbandam, ad erroneas conscientias in materia satis lubrica gignendas, lethalisque peccati serupulos minimè necessarios illi iniiciendum, qui iuste ac licitè se defendunt, & ita docent etiam Philip. Faber de rest. in 4. sent. disp. 15. q. 3. disp. 52. c. 1. n. 18. Rodriguez in sum. tom. 1. c. 220. n. 3. Villalobos in sum. tom. 2. tr. 12. diff. 10. n. 9. Soto de iust. lib. 5. q. 1. art. 8. Petrus Binsfeldius de iniuriis & damno dato. c. 1. q. 5. concl. 3. & alij communiter.

RESOL. XX.

An liceat pro defensione pudicitia occidere inuasorem?

Tom. VIII.

Et additur posse illum, qui vi opprimeretur ab alio adiuuari, & ipsius adiutorem non peccatum, etiam si occiderit aggressorem seruato omni moderamine.

Et an quis possit occidere inuasorem cum peccato notando, etiam si sit Clericus, aut Religiosus, si aliter non possit se defendere? Ex p. 5. tr. 4. Ref. 36.

§. 1. Videtur dubitare D. August. lib. 1. de libero arbitrio, c. vt obseruat Tannerus tom. 3. disp. 4. quest. 8. dub. 4. num. 68. Sed ipse meritò cum communi DD. sententia affirmatiuè responderet, quia, vt ait præsertim Syluius in 2. 2. D. Thom. q. 64. art. 7. quæritur 9. concl. 1. sic occidens vim vi repellit in re magni momenti, cum pudicitia, secundum se magis asseritur, quam multæ opes, præterquam quòd in ipsius violatione magnum sit peccati periculum, ne is qui vim patitur ob delectationem maximam tali actui coniunctam ad aliquem in eam consensum pertrahatur. Addunt aliqui posse illum, qui vi opprimeretur, ab alio iuari, & ipsius adiutorem non peccatum, etiam si occideret aggressorem seruato omni moderamine, quia iure naturæ licet iuuare innocentem vim & iniuriam patientem. Si tamen illa cuius pudicitia tentatur nollet iuari, sed in violationem consentiret, priuatus quispian non posset pro ipsius defensione occidere violatorem, cum enim illa consentiret, non pateretur iniuriam.

2. Sed non desinam hic etiam apponere verba Rodriguez in sum. tom. 1. cap. 220. n. 14. vbi sic ait. Por defension de la castidad licito es matar al que acomete, assi lo tienen Corduba, y Mercado, y erdad es, que la muger acometida està obligada a resistir por otra via; porque no resistiendo sino con mucha tibieza, y floxedad, illicito le es à matar al acometedor, porque aunque peque, no peca contra justicia, pues ella consiente, no resistiendo como deue. Y Pedro de Nauarra añade que si esta muger calla, y no resiste, porque teme que resistiendo, lo que es secreto, se hará publico, aborreciendo con todo esto la carnalidad, le será licito à matar el acometedor. Lo qual tengo por muy probable, porque aunque por conseruar su fama, consentan en lo exterior en lo acto, empero en lo interior se le haze gran violencia por ella lo aborrecer, y por causa desta violencia se puede defender. De aqui se infiere, que puede vn hombre matar a otro, aunque sea clerigo o frayle acometiendole con el peccado nefando, no le pudiendodefender de otra manera. Sic ille.

Sup. hoc melius, & magis late in tom. 5. tr. 2. ref. 19. §. Verum, &c.

RESOL. XXI.

An liceat occidere inuasorem, si inuasus fuerit in culpa, vt aggredieretur ipsum, vt adulter ex iniuria, quam facit marito, &c.

Et obseruatur, quòd si adulter, vel laceffitor preuidit pericula mortis futura ex actione propria peccat certe peccato homicidij in corde suo, quando tale periculum præuidens, nihilominus statuit se in illo institueret. At vero in ipso periculo positus non amittit ius defendendi se. Ex p. 5. tr. 4. Ref. 3.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Villalobos in sum. tom. 2. tr. 12. diff. 10. n. 7. Vega in sum. tom. 1. e. 127. ca. 11. Petr. Nauarra de rest. lib. 2. c. 3. n. 361. Salo. & inam Ref. 68. & pro irregularitate in hoc casu in alia ref. eius not.

Sup. hoc in- fta lege do- nio in 2. 2. q. 64. art. 7. contr. 1. Borcl. 2. Molina to. 4. tr. 3. disp. 15. Bannez de iust. q. 64. art. 7. concl. 3. vbi sic ait. Licetum est occidere inuasorem, etiam si ille, qui inuaditur, fuerit in culpa prius, vt alter aggredieretur ipsum. Etenim, v. g. adulter ex iniuria quam fecit marito, non amittit ius naturale defendendi propriam vitam. Præterea ipse inuasor iniuriam & vim facit, etiam si prius fuerit laceffitus factis, aut verbi, ergo licitum est vim illam & iniuriam